

Кир Буличов
Данаев дар

[# Данаев дар – подарък, направен със зла умисъл. Б.пр.]

Един петъчен ден, към средата на септември, около пет часа надвечер заваля дъжд. Захлади се. Удалов се прибираше от работа и се ядосваше, че не си беше взел чадъра. А дъждът беше такъв противен, ситен, есенен, че нямаше смисъл да го изчака – макар че ще се измокри, по-добре е да изтича до улица „Пушкинска“.

Когато претичваше през площада, Удалов чу над главата си някакъв шум, погледна нагоре и по този начин стана първият гусярец, видял как над града се спуска някаква конструкция.

Беше облачно и не се виждаше космическият кораб. И така не можа да разбере дали той се приближаваше към Велики Гусярец, или беше изгървал конструкцията от космоса.

Удалов едва свари да отскочи настрана, към сградата на музея, и конструкцията тежко бухна върху асфалта, дори го изкърти – целият се пропука.

Удалов се покопити и заоглежда конструкцията.

Тя имаше неприятен вид. От централния стълб излизаха под остър ъгъл оси и лостове, някои от които бяха с колелца и топчета, и щом конструкцията застана в нужното положение, те започнаха да се въртят с различна скорост. В конструкцията преобладаше черният цвят и само тук-там блясваше метал. Височината ѝ достигаше към пет метра и тя издаваше едва доловим, но неприятно скърцащ звук.

Забравил за дъжда, Удалов стоеше и разсъждаваше какво представлява тази конструкция и доколко е опасна за населението, но нищо не можа да измисли, защото за пръв път виждаше подобно нещо.

Сепна се едва когато чу възклицанията на събралите се на площада граждани. За кратко време се натрупа такава тълпа, че дошлият старшина от милицията Перепьолкин се принуди с помощта на пожарникарите да забие колчета и да огради центъра на площада с дебело въже, та докато дойдат учените, никой да не се приближава до конструкцията.

Учените пристигнаха с вертолет още същата вечер, а до сутринта дойдоха и други, не толкова активни, с автобуси и служебни коли. От този ден площадът гъмжеше от най-различни специалисти в областта на науката, а освен това се наложи да охраняват конструкцията от туристи и зяпачи. Но въпреки строгата охрана и взетите мерки още на третия ден върху метала на конструкцията бяха забелязани два надписа. Единият свидетелствуваше за личните отношения на някоя си Люба и някой си Петя, а вторият беше още по-лаконичен: „Бяхме тук: Коля, Ира, Шляпиков от Сизран.“ И тъй като никакъв свредел, никаква бургия не

можеха да направят дори драскотина върху конструкцията, остана загадка по какъв начин Шляпиков и неговите приятели, а също и Петя са написали имената си. Издирването на Шляпиков продължава.

Докато учените разглеждаха, измерваха и скицираха конструкцията, на „Пушкинска“ №16 се водеха разгорещени дебати с каква цел и защо са хвърлили от космоса конструкцията и дали тя заплашва с нещо Земята като цяло и по-специално Велики Гусляр.

Романтично настроеният Удалов с енергични малки крачки отмерваше разхвърляния кабинет на професор Минц и разсъждаваше на глас:

– Основното чувство в космоса е сътрудничество, дружба. Имал съм случаи да срещам пришълци оттам, рядко някой да е настроен отрицателно към нас.

– Това още нищо не значи – възрази познатият скептик старецът Ложкин.

– Положително имат някаква цел... – рече замислено професор Минц, разглеждайки на снимка конструкцията. Та нали вече беше невъзможно да я видиш в действителност, защото, за да се избавят от туристите, учените я бяха покрили с брезентния купол, използван по-рано за пътуващия цирк.

– Защо хвърлят на Земята тази отвратителна конструкция, както я възприемаме ние поради своето невежество? – продължаваше Удалов. – Само с една единствена цел. Да ни приобщят.

– Да ни приобщат ли? – запита Грубин. – Като ще ни приобщават, трябва да знаем към какво.

– Към космическия прогрес.

– Глупости – възрази професор Минц. – Че аз ако искам да приобщя някого, нали ще прикрепя към уреда обяснителна бележка. И на понятен език. За какво ни е такова приобщаване, когато не знаем към какво ни приобщават?

– Именно! – извика зарадван Удалов. – Точно така! На пръв поглед изглежда глупост, а в същност всичко е обмислено! Представете си, седят си сега на своята планета нашите изпреварили ни братя по разум. И разсъждават: дали Земята е достигнала нивото на космическата цивилизация? Можем ли да я приемем в галактичното съдружество? Е, и как да решат този въпрос?

– Да дойдат и да попитат – каза Ложкин.

– И тъкмо тебе да попитат – възрази Удалов, – а ти какъвто си необективен. Ще развалиш цялата работа.

– Аз не съм лъжец!

– Ти си объркан човек. Всеки от нас е объркан и неосведомен. Аз например не съм в течение на последните успехи на теоретичната механика. Може би само Лев Христофорович познава всички науки. И все пак... Опитай се да намериш обективен.

– Аха – каза Минц. – Не е лесно да се намери такъв човек.

– И затова ни изпращат конструкцията. Досега ние не сме виждали такава. И трябва да я разгадаем и използваме. Не знам каква работа може да върши тя, може би засажда градини, може би копае и сега ни наблюдават и чакат да видят дали ще се справим, или не? Успеем ли – ще получим всички блага на икономическата и научна помощ и на прогреса. Не успеем ли – пауза от стотина години.

Замислиха се. Идеята на Удалов звучеше съблазнително. В нея имаща логика. Единствено упоритият Ложкин възрази:

– Тогава защо я спуснаха при нас? А не в Москва или в Париж. Там са специалистите, там има повече хора.

– Тук виж не си прав, Ложкин – каза Удалов. – Избрали са по жребий. Най-обикновен град, най-обикновени хора. Това, че няма да е в Москва, какво променя. Я виж, хотелът ни е претъпкан с академици, по трима души спят на едно легло.

– Знам вече – тихо промълви професор Минц. – Всичко разбрах.

Стана, отиде до прозореца, взе от перваза саморъчно направената свирка, мушна я в горния джоб на велуреното си сако, обгърна със замислен поглед съседите си и поясни:

– Пуснали са конструкцията точно тук, защото им е известно, че в това градче живея аз. И тази задача е лично за мен. За скромния Марсий. За съжаление всички Аполоновци, надошли тук, са безсилни.

След тези думи професорът излезе от стаята, а Удалов запита:

– Кой е този Марсий?

– Богът на войната – каза Ложкин. – Но той много се надценява. Ами че те са академици, а той е обикновен професор.

– Марсий е само един сатирик и е свирил на пищялка – каза Грубин. – Аполон му е смъкнал кожата от бой за тази работа.

– Толкова жестоко? – огорчи се Удалов. – Нима толкова жестоко?

Академиците няколко пъти измерваха, разглеждаха, изследваха конструкцията, но не можаха да стигнат до единомислие. Минц почти не разговаряше с тях, въпреки че мнозина му бяха състуденти. Той мислеше.

Конструкцията кротко си поскърцваше под брезентния купол на площада, старецът Ложкин го заобикаляше отдалеч, защото не вярваше

твърде на данайците, а

Лев Христофорович построи незабелязано за околните двадесет различни по размери модела и по цели нощи ги въртеше в ръце и размишляваше за какво биха могли да бъдат използувани.

И след един месец, след като бяха проучили всичко възможно за конструкцията и не бяха стигнали до никакви практически изводи, освен че това е предмет с неизвестен произход и предназначение, академиците се събраха под купола на цирка на последно заседание. Влезе и професор Минц с голям куфар в ръка. Той седеше настрана и въртеше в ръце свирката, а академиците изказваха окончателното си мнение. После поиска думата.

– Драги колеги – каза той. – Като оценявам вашата ерудиция и упоритост, искам да обърна вниманието ви върху методологичната грешка, която всички вие допуснахте. Вие априори приехте конструкцията за необяснима, тайнствена и неподлежаща за използване. А аз реших, че конструкцията не е нищо друго освен проверка на нашия интелект, на нашата съобразителност, на нашия ум. Щом не случайно е хвърлена при нас, значи, ние трябва да издържим тази проверка. Вие тръгнахте по грешен път. Наложил се аз да поема цялата тежест на разсъжденията.

След тези думи професор Минц отвори куфара, а академиците съдържано изразиха недоволството си от доста самонадеяния тон и държане на своя провинциален колега.

Лев Христофорович измъкна от куфара много конструкции – на големина от три сантиметра до половин метър – и ги нареди на асфалта до техния грамаден прототип.

– Колеги – продължи той. – Успях да открия, че нашите космически изследователи се оказаха дори по-хитри, отколкото предполагам в самото начало. Конструкцията има не едно утилитарно решение, а поне двадесет.

Професорът вдигна най-малкия модел, бързо извади от джоба си игла с конец, пъкна я в модела и пред очите на изумените академици само за един миг заши с помощта на този уред скъсаната завеса, до която някога се строяваше цирковият персонал.

– Това е истинска революция в шивашката промишленост – каза той. – Трябва да благодарите не на мен, а на нашите приятели от космоса.

С тези думи той вдигна друг модел и каза:

– Показвам ви модерни ножици за подстригване на овце.

Приблужи се бързо до един академик с буйни коси и прекара

модела на конструкцията над главата му. Колегата моментално беше остриган нула номер и това ужасно го възмути.

– Но да продължим – каза Минц, остави втория и взе трети модел, – а това е машина за прокарване на подземно трасе за тръбопровод.

Лев Христофорович сложи модела долу, натисна го и той в същия миг се заби в асфалта и се изгуби, но след петнадесет секунди се показа на повърхността на три метра от Минц.

– По-нататък... – каза професорът и взе четвърти модел.

Академиците онемяха пред такъв невероятен полет на изобретателната мисъл. Под купола се възцари гробна тишина. И тогава всички чуха, че отгоре се приближава утробен рев. Минц замря. Академиците скочиха от местата си. Милиционерският старшина Перепьолкин се втурна под купола и се развика.

– Космически кораб с непозната конструкция!

– Всичко е ясно! – Гласът на Минц надви рева на гравитонните двигатели. – Видели са, че съм отгатнал загадката им. Сега ще ни приемат в галактичното сдружение.

Всички излязоха навън, наблюдаваха как приличащият на пумпал ярко боядисан космически кораб внимателно се спускаше на площада.

Минц излезе напред. Никой не посмя да го спре в този тържествен галактичен момент. Усмихнат загадъчно, професорът въртеше в ръцете си простичката свирка.

Люкът се отвори. От кораба излезе жител на друга планета, облечен небрежно и дори бос. Кимна учтиво на събралите се, огледа се и попита?

– Къде е?

– Там – каза Минц и посочи купола на цирка.

– А, така ли! – отвърна пришълецът и направи бързо движение с показалеца си и в същия миг куполът изчезна и се появи отново сгънат на стотина метра от конструкцията. – Това е излишно – продължи пришълецът. – Не й пречи нито дъжд, нито студ. Тя е вечна. И все пак благодаря.

Пришълецът кривна глава и заоглежда конструкцията. После погледът му се спря на професор Минц, който беше извадил от джоба си малкия модел на конструкцията, способен да извърши революция в шивашката промишленост.

– Bravo! – каза пришълецът, усмихвайки се. – Прилича, много прилича... Копист ли сте?

– Не – усмихна се в отговор Минц. – Своето рода рационализатор.

– Виж ти – рече пришълецът. – А аз мислех да я взема оттук. Стана грешка. Карахме я на Сперлекида, а пощаджиите я хвърлили в друг сектор. Ще я взема, мисля си, и ще я закарам, където трябваше. А сега виждам, че на вас ви е харесала. Правите копия, сложили сте я на площада и сте я покрили с брезент. Благодаря ви!

– Ами че ние разбираме – каза Минц.

– Да се разбира изкуството е велик дар на космоса – потвърди пришълецът. – Аз посветих на тази скулптура цели две години от живота си!

Минц незабелязано скри в джоба си малкия модел на конструкцията. Някой от академиците изхъмка. Скулпторът от непознатата планета обгърна с поглед площада и каза:

– Вярно, че вие не сте се научили да мислите с категориите на големия пейзаж. Но ние ще оправим тази работа.

С движение на един от пръстите си той пренесе на другия бряг на река Гус църквата „Парашкева-Пятница“, на друг пръст – отместил от площада старото здание на музея, а с движение на трети махна покрития пазар. Сега вече нищо не пречеше на гусярци да виждат от всички краища на града неприятната черна конструкция.

И отлетя.

А конструкцията продължава да си стои на площада и до ден днешен. Няма човек в града, който да я харесва, но някак си не им е удобно да изхвърлят космическия подарък.

А професор Минц хвърли в рекичката своята саморъчно направена свирка.

КРАЙ

© Кир Буличов
© 1982 Донка Станкова, превод от руски

Кир Бульчѐв
Дар данайца

Сканиране и разпознаване: Мандор, 2000
Източник: <http://sfbg.us>

Публикация:

ГУСЛЯРСКИ ИСТОРИИ. 1982. Изд. Георги Бакалов, Варна. Биб. Галактика, No.32
[Сборник] разкази. Превод от руски: Донка Станкова [оригинала не е указан].
Съставител: Агоп МЕЛКОНЯН. Предговор: Човекът с две лица, Агоп МЕЛКОНЯН –
с.5–9. Художник: Текла АЛЕКСИЕВА. Печат: ДП Балкан, София. Формат: 70×100/32.
Печатни коли: 14. Страници: 224. Цена: 1.50 лв. Съдържание:

Такан за децата на нашата земя – с.11;

Така започват наводненията – с.24;

Аз пръв ви открих – с.37;

Повреда на линията – с.55;

Избор [Выбор] – с.75;

Увод – с.92;

Връзки от личен характер – с.98;

Трябва да се помогне – с.113;

Два вида телепортация – с.126;

Данаев дар – с.134;

Космически десант – с.143;

За любовта към безсловесните същества – с.153;

Недостойният богатир – с.167.

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1219>]